

Elke editie van Vlinders vertellen onze projectleiders u wat zij over vlinders en libellen gelezen (en geschreven) hebben in wetenschappelijke literatuur.

**Tekst: Nieuwe dagvlinder voor
Turkije blijkt nieuwe soort**

Chris van Swaay,
Jannes Boers &
Michiel Wallis
de Vries
De Vlinderstichting

Eerder beschreven we hier al de opmerkelijke vondst van een nieuw blauwtje 'Atara (= Rapala) arata (Bremer, 1861)' in Centraalwest-Turkije eind mei en begin juni 2024 (zie augustusnummer Vlinders 2025). Hoewel in die periode verschillende exemplaren werden gezien, werd slechts één versleten en beschadigd mannetje gevangen. Het leefgebied werd opnieuw bezocht in april 2025, toen meerdere verse exemplaren werden verzameld, waaronder een parend paar. Hiermee konden DNA-analyses en onderzoek naar de genitaliën uitgevoerd worden. Het blijkt om een nieuwe soort te gaan, die de naam *Rapala suleymani* heeft gekregen. Twee zaken zijn bijzonder aan deze nieuwe soort: (1) dat hij meer dan 7000 km verwijderd is van zijn nauwste verwant (in

Oost-China, Korea en Japan) en (2) dat er nog steeds nieuwe soorten gevonden kunnen worden buiten de tropen die niet alleen via DNA onderscheiden kunnen worden (als het oostelijke resedawitje van het resedawitje). Het is ook bijzonder dat deze soort onontdekt zo lang in zo'n klein gebied heeft weten te overleven, al zal hij ooit veel wijder verbreid geweest moeten zijn.

Tennent, W. John, Onat Başay, and Eddie John. "Rapala suleymani sp. n., (Lepidoptera: Lycaenidae) a new thecline butterfly species from west-central Turkey (Republic of Türkiye), with observations on its ecology." *Entomologist's Monthly Magazine* 161, no. 4 (2025): 299-310.

Motten en heggen

In Engeland is onderzoek gedaan naar het effect van heggenbeheer

op nachtvlinders. Langs 64 verschillende heggen zijn zowel macro-nachtvlinders als microvlinders gevangen met lichtvallen. Vervolgens zijn deze in twee categorieën verdeeld: soorten die als rups op grassen en struiken foerageren, en soorten die als rups op houtige struiken en bomen foerageren. Er is gekeken naar het directe effect van snoei-beheer, en de bredere landschappelijke context rondom de heggen. Vermindering van snoeiwerkzaamheden had een positief effect op macromotten en de op struik/boom foeragerende soorten. De connectiviteit van bossingels binnen een straal van 1,5 en 3 km was positief gecorreleerd met zowel de op gras/kruiden als de op struik/boom foeragerende soorten. Zowel de aantallen individuen van soorten als de diversiteit aan soorten was negatief gecorreleerd met de aanwezigheid van agrarisch grondgebruik in de directe omgeving. Daarnaast is zelfs gebleken dat op locaties waar twee winters lang geen beheer werd uitgevoerd, de landelijk afnemende soorten blauwbandspanner, gele agaatspanner, witte schaduwspanner, taxusspikkelspanner een toename lieten zien.

Froidevaux, Jérémy SP, Moth Broyles, and Gareth Jones. "Moth responses to sympathetic hedgerow management in temperate farmland." *Agriculture, Ecosystems & Environment* 270 (2019): 55-64.

Met 10 procent leefgebied herstellen bestuivers niet

Zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het leefgebied zijn belangrijk voor bestuivende insecten. Maar hoe weeg je beide aspecten tegen elkaar af? Onderzoek aan de aantallen bijen, hommels, zweefvliegen en dagvlinders uit maar liefst 1250

Michiel Wallis de Vries

Een bloemrijke akkerrand met meerjarige kruiden kan een effectieve manier zijn om de kwantiteit van leefgebied op te krikken voor bestuivende insecten.

landschappen in 19 landen werpt hier nieuw licht op. De habitatkwaliteit werd hierin afgemeten aan de bloemenrijkdom. Tellingen op onze eigen vlinderroutes droegen aan de analyse bij. Volgens de EU-biodiversiteitsstrategie dienen agrarische landschappen tegen 2030 voor 10 procent te bestaan uit natuurlijke landschapselementen. Dit blijkt nu aan de magere kant te zijn: voor solitaire bijen en hommels was het aandeel benodigd leefgebied in een landschap, met 16 en 18 procent vergelijkbaar. Voor dagvlinders was dat met 37 procent nog veel hoger. Boven dat aandeel gaat het lonen om meer te investeren in kwaliteit, maar daaronder is het voor de aantallen bestuivers effectiever om de kwantiteit te verhogen.

Bishop, G.A., Kleijn, D., ... & Fijen, T.P.M. (2025) Critical habitat thresholds for effective pollinator

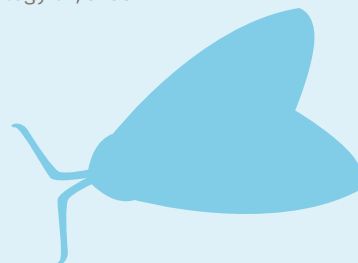
conservation in agricultural landscapes. *Science* 389(6767), 1314-1319. <https://doi/10.1126/science.adr2146>

Bevers laten wetlands zoemen en fladderen

Bevers kunnen met hun knaagwerk en damconstructies het landschap flink beïnvloeden. Dat kan leiden tot overlast voor ons mensen, maar ook tot mooie natuurwinst. Dit blijkt uit een onderzoek in Schotland waarin door bevers en door mensen aangelegde wetlands werden onderzocht op vegetatie en bestuivende insecten. De aantallen dagvlinders en zweefvliegen waren beduidend hoger onder invloed van de bevers; de zweefvliegen kwamen ook met meer soorten voor. De hogere bloemenrijkdom in de bevergebieden droeg daar waarschijnlijk flink aan bij. Voor bijen en dagactieve nachtvinders werden er geen

verschillen gevonden, maar het zou goed kunnen dat deze wel naar voren komen wanneer voor de bijen meer gebieden worden bestudeerd en voor dagactieve nachtvinders de afstanden tussen de onderzoekslocaties worden vergroot. Overigens zou het voor zo'n bloemrijke situatie in Nederland dan wel nodig zijn om ook de waterkwaliteit te verbeteren zodat voorkomen wordt dat door te veel stikstof en fosfaat de grassen de bloemen verdringen.

Cook, P., Law, A., Pattison, Z. & Willby, N.J. (2025) Beaver wetlands create a buzz and a flutter for pollinators. *Journal of Applied Ecology* 62, 3288-3299. ●

Actueel

Boeken

Groene zintuigen

Het boek 'Groene zintuigen' laat zien wat velen van ons al weten: dat we gelukkiger en gezonder worden van natuur om ons heen. Kathy Willis beschrijft op een toegankelijke manier het wetenschappelijke bewijs rondom de effecten van natuur op de fysieke en mentale gezondheid van de mens. Zicht op bloemen in onze omgeving werkt ontspannend, de geur van een dennenbos verlaagt niet alleen onze hartslag, maar helpt ook ons immuunsysteem in het gevecht tegen virussen. Zo is het boek een aaneenschakeling van bewijs dat laat zien hoe de natuur via zicht, geur, geluid en zelfs via verborgen zintuigen onze gezondheid beïnvloed. Daarbij geeft ze vaak

praktische tips over de stappen die jij kan nemen in je eigen omgeving, van kamerplanten tot tuinieren zonder handschoenen. Dus laten we genieten en investeren in de natuur. Zowel voor de vlinders als voor onszelf.

Kathy Willis, *Groene zintuigen*.

ISBN 978 94 638 2355 5.

Prijs in de boekhandel: € 24,95

Barbara Kalkman

Dokters van nature

In dit boek vertelt Jaap de Roode uitgebreid hoe dieren planten en andere organismen benutten om hun eigen gezondheid te verbeteren. En daarbij licht hij de evolutionaire

wapenwedloop toe die gaande is tussen ziektekiemen, zoals virussen en bacteriën, en hun gastheren, in dit geval dus de verschillende dieren die worden benoemd in het

